

Yhteiskunnalliset yritykset ja yhteisöt työllisyyden edistäjinä

Webinaari: Työllisyyden kuntakokeilut
- tuloksellisempaa työllistymistä ja parempaa palvelua

9.6.2021

Tuija Oivo

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Yhteiskunnallisten yritysten strategia

Strategian (TEM julkaisuja 2021:41) tavoitteena on:

- Kirkastaa ja selkeyttää yhteiskunnallisten yritysten määritelmä
- Parantaa toimintamallin tunnettuutta ja näkyvyyttä
- Edistää vastuullista ja vaikuttavuusperusteista liiketoimintaosaamista
- Skaalata ja juurruttaa sosiaalisia innovaatioita
- Lisätä osatyökykyisten ja muiden vaikeassa työmarkkina-asemassa asemassa olevien työllistymistä
- Systematisoida tilastointia ja datankeruuta sekä lisätä ja hyödyntää tutkimustoimintaa
- Kehittää uusia vaikuttavuuteen perustuvia rahoitusmalleja
- <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-884-4>

Mikä yhteiskunnallinen yritys on?

- **Yhteiskunnallinen yrittäjyys on tapa tehdä bisnestä:** se ei siis ole yritysmuoto vaan liiketoimintamalli
- **Yhteiskunnallisen yrityksen liiketoimintamalli perustuu kahteen asiaan:**
 - yrityksellä on jokin yhteiskunnallinen ja/tai ekologinen tavoite, jota se pyrkii toteuttamaan liiketoiminnan keinoin
 - yritys ohjaa suurimman osan liikevoitostaan valitsemansa yhteiskunnallisen tavoitteen toteuttamiseen.
- **Yhteiskunnallisen yrityksen toimintamuoto voi olla mikä tahansa: yhdistys, säätiö, osakeyhtiö tai osuuskunta**
- **Määritelmä:** Yhteiskunnallinen yritys harjoittaa liiketoimintaa yhteiskunnallisen tavoitteensa toteuttamiseksi ja käyttää suurimman osan voitostaan tai ylijäämästään tämän ensisijaisen tavoitteensa edistämiseen, mikä on vahvistettu yhteisön yhtiöjärjestykseen tai sääntöihin. Lisäksi yhteiskunnallinen yritys korostaa toiminnassaan vastuullisuutta, avoimuutta ja läpinäkyvyyttä sekä hallintomallissaan osallisuutta ja demokratiaa.
- **Strategialla ei tavoitella erityislainsäädäntöä,** mutta tunnistetaan ja tunnustetaan yhteiskunnallisten yritysten erityispiirteet ja tehostetuin keinoin vahvistetaan niiden toimintaedellytyksiä.

Paljonko yhteiskunnallisia yrityksiä on?

- Suomessa ei ole kattavaa tietoa yhteiskunnallista yrityksistä eikä niiden määristä, mutta
 - Harri Kostilaisen selvityksen (TEM 2020) mukaan yhteiskunnallisia yrityksiä on Suomessa noin 1 700, joista yli puolet ovat sote-alan palveluja julkiselle sektorille tuottavia yhdistyksiä
 - selvityksen mukaan niiden yhteenlaskettu liikevaihto on noin 5,8 miljardia euroa
 - ja ne työllistävät yli 50 000 työntekijää
- Suomalaisen Työn Liitto ylläpitää rekisteriä yhteiskunnallisen merkin hankkineista yhteiskunnallisista yrityksistä, joita on noin 260 kpl
- ARVO-liiton jäsenyrityksiä on 65 kpl
- Eri asiantuntija-arvioiden mukaan määrä olisi 5 000-6 000

Yhteiskunnalliset yritykset – miksi juuri nyt?

- **Tarvitsemme uusia ratkaisuja ja toimintamalleja ekologisten ja sosiaalisten haasteiden selättämiseen**

MAHDOLLISUUKSIA JA AJUREITA:

- **Kiertotalous ja tuotteiden uudelleenkäyttö**
- **Sosiaali-, terveys- ja hyvinvointipalvelut; ikääntyvä väestö**
- **Yhteisölähtöiset palvelut mm haja-asutusalueilla; etätyö, monipaikkaisuus**
- **Kuluttajien arvopohjamuutos, yritysten yhteiskuntavastuu**
- **Työn murros, yrittäjyyden monimuotoistuminen, työn merkityksellisyys**

- **Vahva noste myös EU-tasolla: Yhteisötalouden toimintasuunnitelma valmistuu loppuvuodesta 2021**

Strategian keskeiset painopisteet

- Perustetaan valtakunnallinen, vahvaan verkostoon perustuva yhteiskunnallisten yritysten asiantuntijayksikkö; osaamiskeskus, jonka keskeisimmät tehtävät ovat:
 - Valtakunnallisten, erikoistuneiden neuvonta- ja ohjauspalveluiden rakentaminen ml verkkosivusto
 - Liiketoiminta- ja vaikuttavuusosaamisen vahvistaminen niin yhteiskunnallisissa yrityksissä kuin yrityspalvelujärjestelmässä
 - Sosiaalisten innovaatioiden skaalaus ja levittäminen verkostoissa; hautomot, kiihdyttämöt, monituottajamallit
- Julkisten hankintojen vaikuttavuusperusteisuuden, sosiaalisten kriteereiden käytön ja innovatiivisten menettelyjen käytön lisääminen sekä uusien rahoitusmallien tarpeen arviointi
- Tilastoinnin ja datankeruun systematisointi. Tutkimuksen lisääminen
- Yhteiskunnallista yrittäjyyttä koskevan opetuksen lisääminen korkeakouluissa, lukioissa ja toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa

Osaamiskeskusverkoston perustaminen

Osaamiskeskuksen toiminnan ohjaus ja seuranta on työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla.

- Hankeilmoitus 6/2021**
- Haku 31.8 2021 mennessä**
- Käynnistyminen 10/2021**
- Verkoston toiminta käynnistetään osatyökykyisten työkykyohjelman rahoituksella; 3 milj. euroa vuosille 2021 - 2023**
- Rahoitusta täydennetään Euroopan sosiaalirahaston rahoituksella**

Kiitos!

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet